

[Henrik Toft]

res forhold til andre, men Venstre mener, at vi skader dem, som disse lovforslag retter sig imod, hvis forslagene bliver vedtaget. Derfor er Venstre imod.

Aase Olesen (RV):

Den 9. januar 1930 sagde landets justitsminister fra Folketingets talerstol – og jeg citerer fra Folketingets forhandlinger, sp. 3856:

»Når betaling ikke ydes, og når der ikke finder misbrug sted af unge mennesker, må forholdet siges ikke at vedkomme de retshåndhævende myndigheder.«

Med disse ord stillede den radikale justitsminister Zahle sig i spidsen for afkriminalisering af homoseksuelle forhold. Det skete i forbindelse med ændringer af den borgerlige straffelov.

Den 18. oktober 1968 diskuterede Folketinget et forslag fra SF om mulighed for at registrere papirløse forhold, og det var såmænd fremsat af den nu i dag så højt berømmede hr. Poul Dam.

Det Radikale Venstre var ikke enig i SF's forslag. Det indebar mulighed for registrering af samtlige papirløse, og der var et element af tvang i det. Den radikale ordfører, Else-Merete Ross, sagde – og jeg citerer Folketingets forhandlinger, sp. 662, den 18. oktober 1968:

»Det sted, hvor en anerkendelse af et ægteskabslignende forhold med det almindelige ægteskabs retlige virkninger efter min mening kunne være rimeligt at få indført, er i de tilfælde, hvor to homofile har bygget en tilværelse og et hjem op i fællesskab. Ikke mindst arvemæssigt rammes disse forhold nu hårdt. Men også her ville tvangselementet i § 21 kunne misbruges. Jeg mener, at anerkendelsen skulle være afhængig af begges ønske.«

Der er altså ikke i hvert fald for Det Radikale Venstres vedkommende tale om nogen form for brud med noget som helst. Tværtimod bygger dette forslag på en solid radikal tradition, der dybest set udspringer af respekten for mindretalsrettigheder, for det enkelte menneskes retlighed til at være anderledes end flertallet.

Jeg afløste Else-Merete Ross i Justitsministeriets Ægteskabsudvalg af 1969 og sad der fra 1975, til udvalget blev opløst. Det havde som opgave at finde ud af, om man burde lovgive for de mange papirløse parforhold, som blev stadig flere og flere. Der blev et stadig større

krav om retsregler for folk, der boede sammen uden at være gift.

Det Radikale Venstres overordnede indstilling i ægteskabsudvalget var – og jeg har gentagne gange gjort rede for det også fra denne talerstol – at vi ikke skal indføre flere forskellige samlivskontrakter her i landet. Vi skal ikke indføre et ægteskab af første klasse og et ægteskab af anden klasse. Vi mener, at samfundet skal tilbyde samboende par én og kun én samlivskontrakt, som parrene så kan vælge eller vælge fra. Det har været det helt afgørende og gennemgående synspunkt i alle de debatter, vi har haft her i Folketinget, og det ved justitsministeren i øvrigt godt.

Vi har bare på ét eneste punkt ikke kunnet gennemføre den linje fuldstændig rent, nemlig når det gjaldt homofile par. Der har man ikke kunnet sige: I kan vælge eller lade være. Og det er baggrunden for, at vi i midten af 1980'erne fremsatte et beslutningsforslag om, at homofile par kunne få mulighed for at lade sig registrere som samboende med samtlige de retsvirkninger, som et ægteskab har. Det gjorde vi vel vidende, at de mennesker, det vedrørte, dengang ikke var parat til at tage en sådan lovgivning. Da forelå der et andet forslag om partnerskab fra Foreningen af Bøsser og Lesbiske, som i store træk gik på at tage fordelene ved ægteskabet, men ikke at tage ulemperne. Vi fremsatte alligevel vores forslag, fordi vi mente, som jeg tidligere har sagt, at det ikke skulle være to forskellige samlivskontrakter, men kun én, samfundet tilbød.

Dengang var der ikke flertal for sagen i Folketinget, og jeg kan kun i dag glæde mig over, at vi nu åbenbart er ved at være ved vejs ende i denne lange udvikling. Jeg glæder mig utrolig meget over, at mindretallet i kommissionen også i dag bakker op om principperne i det, der var Det Radikale Venstres beslutningsforslag i midten af 1980'erne.

Der har været talt om truslen mod ægteskabet. Som om det skulle være en trussel mod nogen institution, at nogle mennesker ønsker at komme ind under den. Det er en utrolig venden tingene på hovedet at tale om, at her er brud på nordisk retstradition, blot fordi en lille bitte gruppe nu får mulighed for at benytte sig af de samme retsregler, som det store flertal kan benytte sig af.